

Nota voor Gedeputeerde Staten

Cultuur

Onderwerp	Groeiplan Noord- en Midden-Limburg Culturele infrastructuur
Documentnummer	DOC-00756536
Datum	18 maart 2025

0. Samenvatting

Op 5 april 2024 hebben Provinciale Staten het Beleidskader 2024 – 2027 ‘Cultuur en erfgoed voor iedereen’ vastgesteld. In dit kader is opgenomen dat wij samen met de regio een groeiplan voor Noord-Limburg en Midden-Limburg opstellen. Dit groeiplan is erop gericht om de culturele infrastructuur in Noord-Limburg en Midden-Limburg meer te versterken.

Wij stellen u voor om het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg vast te stellen en dit aan te bieden aan Provinciale Staten middels bijgevoegde brief (bijlage 1) en sonderend stuk (bijlage 2).

Het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg, dat loopt t/m 2027, is opgebouwd uit 5 programmalijnen. Op basis van het Beleidskader 2024 – 2027 ‘Cultuur en erfgoed voor iedereen’ zijn hiervoor reeds middelen gereserveerd. U wordt voorgesteld de financiële consequenties verder te verwerken in de Voorjaarsnota 2025.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

Gedeputeerde Staten hebben het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg vastgesteld en hebben dit aangeboden aan Provinciale Staten middels bijgevoegde brief (bijlage 1) en sonderend stuk (bijlage 2).

2. Toelichting

De afgelopen jaren is geconstateerd dat het culturele aanbod in Noord-Limburg en Midden-Limburg in omvang en in verscheidenheid achterblijft ten opzichte van het culturele aanbod in Zuid-Limburg. Met de Nadere Subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025 - 2028 is al gestuurd op een groter cultureel aanbod in Noord-Limburg en Midden-Limburg en is ruimte geboden voor de ondersteuning van meer culturele instellingen in deze regio (zie ook hierna onder Inhoud). Om de culturele infrastructuur in Noord-Limburg en Midden-Limburg nog meer te versterken is in het Beleidskader 2024 – 2027 ‘Cultuur en erfgoed voor iedereen’ de ambitie geformuleerd om met de regio een groeiplan voor Noord-Limburg en Midden-Limburg op te stellen: “In dit groeiplan verkennen we hoe wij meerjarige ondersteuning kunnen inrichten van andere culturele organisaties c.q. collectieven met ontwikkelpotentieel in de regio Noord- en Midden-Limburg. Hiervoor reserveren wij € 4 mln. voor de periode 2024-2027. Daarvan wordt € 1 mln. ingezet als extra bijdrage aan het Limburgs Museum voor de rol ten aanzien van de versterking van de culturele infrastructuur in Noord- en Midden-Limburg. De overgebleven € 3 mln. zal worden ingezet voor het groeiplan voor Noord- en Midden Limburg.”

Proces

Het proces van opstelling van het groeiplan is begonnen met een netwerkbijkomst in juli 2024. Daarna hebben wij in fases ambtelijk gesproken met gemeente Venray, gemeente Roermond, gemeente Venlo en gemeente Weert. In elk van deze gemeenten hebben wij ook gesproken met een of meerdere culturele instellingen, initiatieven of ondernemers waarmee geen eerder regulier contact was (in het kader van een subsidieverlening of anderszins).

Daarmee hebben wij bewust gezocht naar het ons nog niet bekende om zo een completer beeld van de regio te krijgen. Als bijlage (bijlage 3) treft u een overzicht van onze gesprekspartners aan.

In de gesprekken is gevraagd naar de behoeftes bij gemeenten en het culturele veld. Wat ontbreekt er in de regio en welke rol zouden wij als Provincie kunnen spelen? Wat zou bijdragen aan een versteviging van het culturele klimaat in de regio? Op deze wijze is veel waardevolle input opgehaald en heeft het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg invulling gekregen.

Inhoud

Onderstaande invulling van het Groeiplan is dus gestoeld op de opbrengst van deze gespreksronden, maar is ook deels vormgegeven door de ervaring met de Nadere subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025 – 2028. Binnen deze subsidieregeling, waarover uw College d.d. 24 september 2024 een besluit heeft genomen, waren binnen Bijlage 4 Produceren en Presenteren 17 plekken voor instellingen uit Noord- en Midden-Limburg gegarandeerd. Uiteindelijk bleek dat een vijftal aanvragen niet voldeed aan de regeling. Het belangrijkste aandachtspunt voor deze aanvragers was de gezonde bedrijfsvoering. Voor deze vijf instellingen heeft uw College bij besluit van 24 september 2024 € 140.000,00 per jaar vrijgemaakt ten laste van de middelen voor het Groeiplan om deze instellingen een maatwerkoplossing te bieden (zie ook onder punt 8. Financiële en cofinancieringsaspecten). Gelet op het belang dat wij hechten aan gezonde bedrijfsvoering en de verwachting dat dit ook in de toekomst een verplicht subsidie criterium zal blijven, is hiervoor aandacht middels één van de hieronder voorgestelde programmalijnen.

Het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg, dat loopt t/m 2027, is opgebouwd uit de volgende 5 programmalijnen.

Programmalijn 1. Deskundigheidsbevordering

Op basis van de uitkomsten van de Nadere subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025-2028 constateerden we al dat de bedrijfsvoering bij meerdere instellingen in de regio extra aandacht verdient. Door instellingen in de gelegenheid te stellen om personeel of bestuur te laten begeleiden, een opleiding te laten volgen, of door zakelijk advies in te winnen of een zakelijk leider aan te stellen, kan hierin een slag worden gemaakt en staan instellingen hopelijk sterker aan de start van een nieuwe cultuurperiode. De gespreksronde heeft ons doen inzien dat we deskundigheidsbevordering echter breder moeten insteken en dat ook scholing, begeleiding of de inhuur van expertise op andere vlakken kan bijdragen aan het verstevigen van instellingen en daarmee de culturele infrastructuur. Veel instellingen in de regio werken met extreem kleine teams (< 4 fte) waardoor alleen basistaken uitgevoerd kunnen worden. Ambities blijven hierdoor noodgedwongen op de plank liggen. Het kan hierbij gaan om projecten die gerealiseerd kunnen worden als er wat extra budget beschikbaar komt om bijvoorbeeld aan fondsenwerving te doen of tijdelijk een extra projectleider te kunnen inhuren.

Programmalijn 2. Op weg naar Residenties en Labs

Het creëren van meer residentieplekken in Noord- en Midden-Limburg moet de regio aantrekkelijker maken voor (jonge) makers die in de regio aan de slag willen. Er is nu slechts een beperkt aantal instellingen waar dit soort mogelijkheden voor makers zijn. Ook uit de netwerkbijeenkomst kwam dit als een van de suggesties c.q. wensen naar voren. De verdere gespreksronde heeft wel geleerd dat volwaardige residenties of lab-functies nog moeilijk te realiseren zijn.

Experimenteer- en maakruimte (zowel fysiek als financieel) zien wij in dit verband als een opstap naar residentieplekken en labs. We verwachten dat instellingen met aanvullende middelen kunnen groeien in hun rol en functie als experimenteerplek en dit op den duur ook waardevolle labs of residentieplekken kan opleveren.

Programmalijn 3. Gemeenten

Een groot deel van de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg heeft zich verenigd in de Cultuurregio Noord-Limburg (CNL). Binnen de cultuurregio werken de gemeenten samen op het gebied van cultuur. Na de landelijke trend van het oprichten van cultuurregio's rond 2019 en de erkenning van de Stedelijke Cultuurregio Zuid (SCRZ), is CNL in 2024 ook erkend door het Rijk en daarmee een volwaardige cultuurregio geworden. In aanloop naar deze erkenning hebben wij CNL meermaals financieel ondersteund. Nu het samenwerkingsverband een nieuwe fase ingaat, is het van belang dat de samenwerking tussen de gemeenten ook door de gemeenten wordt ingebed en geborgd. Wij kiezen daarom een rechtstreekse stimulering in het culturele veld boven een voortzetting van de financiële steun voor CNL.

Wel zijn er bij sommige individuele gemeenten veelbelovende of zelfs succesvolle bewegingen, waar wij een heel duidelijke meerwaarde voor het culturele veld zien. Een voorbeeld hiervan is de aanpak rondom 'Maakplaats' van de gemeente Roermond. Maakplaats is een laagdrempelige subsidieregeling voor makers waarbij een redactieraad uit de stad adviseert over de inzet van de middelen. Makers die aanspraak willen maken op de middelen komen hierdoor meteen in contact met een relevant netwerk van onder andere makers en locaties. Door aan te sluiten op veelbelovende initiatieven als Maakplaats kunnen we gericht de inzet van gemeenten versterken en daarmee bezien of dergelijke succesvolle initiatieven kunnen groeien door de gehele regio. Voor initiatieven uit alle gemeenten zijn er financieringsmogelijkheden binnen programmalijn 5. Projecten.

Programmalijn 4. Grotere Producties

Uit de netwerkbijeenkomst kwam naar voren dat bij de podia en theaters in Noord- en Midden-Limburg een ambitie ligt om grotere producties te realiseren in de regio. Gelet op de beperkte publiekscomponent bij de eerste 3 programmalijnen lijkt een stimulering van een beperkt aantal grote producties een waardevolle toevoeging voor de regio. Door middel van het stimuleren van grote producties in de regio kan een groter publiek uit de regio kennismaken met cultuur en krijgen regionale makers de kans om ervaring op te doen in grote producties.

Programmalijn 5. Projecten

Om instellingen, makers, verenigingen en collectieven, in zowel kleine als grote gemeenten, aan te moedigen om activiteiten in de regio te ontplooiën en in de gelegenheid te stellen nieuwe projecten op te starten lijkt een projectenregeling voor kleinere projecten, producties en activiteiten ook een belangrijke toevoeging voor de regio. De regeling dient een aanvulling te zijn op de al bestaande Stimuleringsregeling Bovenlokale Evenementen en de Festivals en Evenementen bijlage (3b) van de Nadere subsidieregels Cultuur 2025-2027. Deze projectenregeling geeft tevens uitvoering aan 4e Gewijzigde Motie [3044](#) Koopman c.s. inzake Maatwerkmiddelen culturele infrastructuur Noord- en Midden-Limburg.

Instrumentarium

Voor programmalijnen 1, 2 en 5 zal na vaststelling van het Groeiplan en de sonderende behandeling in Provinciale Staten een laagdrempelige subsidieregeling worden opgesteld.

Voor programmalijn 3 is meer maatwerk nodig en zullen verzoeken incidenteel bekeken worden. Voor programmalijn 4 bezien we nog of dit onderdeel van eerdergenoemde regeling kan zijn of dat een ander instrument beter past bij deze programmalijn.

Uw College wordt voorgesteld om het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg vast stellen en dit aan te bieden aan Provinciale Staten middels bijgevoegde brief (bijlage 1) en sonderend stuk (bijlage 2).

3. Bestuurlijke aandachtspunten

Er zijn een tweetal bestuurlijke aandachtspunten rondom het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg. Als eerste de hierboven genoemde subsidierelatie met CNL, welke wij niet willen continueren. Het uitblijven van een financiële bijdrage lijkt haaks te staan op de ambities van het Groeiplan maar gelet op de aanzienlijke overhead (samenwerkende ambtenaren) en de verwachting dat door middel van een provinciale subsidieregeling (programmalijnen 1, 2 en 5) de regio als geheel beter bediend wordt, heeft een directe investering in aanbod en instellingen in de regio de voorkeur. Een tweede aandachtspunt is de beoogde groei en versterking van de culturele infrastructuur die het Groeiplan kan bewerkstelligen. Na afloop van het Groeiplan in 2027 voorzien wij een aanzienlijke stijging van het aantal aanvragen uit Noord- en Midden-Limburg binnen de meerjarige subsidieregeling voor de periode 2029-2032 (opvolger Nadere subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025-2028). Met een gelijkblijvend budget voor die meerjarige regeling zal er onvoldoende ruimte zijn om de instellingen, die we door middel van het Groeiplan klaarstomen hiervoor, te ondersteunen.

4. Lobby - aspecten

Niet van toepassing.

5. Relatie met Programmabegroting

Als onderdeel van het Beleidskader 2024-2027 'Cultuur en erfgoed voor iedereen' valt het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg onder programmadeel 6. Cultuur en Erfgoed voor iedereen – 6.1.1. Cultuur.

6. Juridische aspecten

Na vaststelling van het Groeiplan door uw College en de sonderende behandeling in Provinciale Staten wordt gestart met de opstelling van de eerdergenoemde laagdrempelige subsidieregeling in afstemming met de clusters Algemene Juridische Zaken en Subsidies.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

Niet van toepassing.

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

Het budget voor het Groeiplan is als volgt vastgelegd in het Beleidskader 2024-2027 Cultuur en Erfgoed voor iedereen: € 4 miljoen voor de periode 2024-2027. Daarvan wordt € 1 mln. ingezet als extra bijdrage aan het Limburgs Museum voor de rol ten aanzien van de versterking van de culturele infrastructuur in Noord- en Midden-Limburg. Ook is reeds € 680.000,00 ten laste gebracht van het Groeiplan (2025) om de ophoging van het subsidieplafond van Bijlage 4 (Noord- en Midden-Limburg) van de Nadere subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025-2028 mogelijk te maken (GS besluit d.d. 24 september 2024).

De maatwerkoplossingen Noord- en Midden-Limburg, waartoe uw College heeft besloten naar aanleiding van de uitkomsten van de Nadere subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025-2028, worden eveneens ten laste van het Groeiplan gebracht. Een van de vijf instellingen die hiervoor in aanmerking komt, heeft echter te kennen gegeven dat zij geen gebruik wenst te maken van de mogelijkheid tot een maatwerkoplossing, waardoor van de beoogde € 140.000,- per jaar slechts € 100.000,- nodig is voor deze maatwerkoplossingen.

In onderstaande tabel is de reeds vastgelegde financiële inzet (m.u.v. inzet Limburgs Museum) inzichtelijk gemaakt en is daarnaast een beoogde verdeling over de programmalijnen weergegeven. Met het budget uit de verschillende programmalijnen kan onderling geschoven worden dan wel kan restantbudget meegenomen worden naar een volgend jaar. Dit financieel maatwerk en de flexibiliteit om gedurende de jaren de inzet te kunnen verschuiven is cruciaal om het Groeiplan te laten slagen.

(Beoogde) inzet	Budget
Ophoging subsidieplafond bijlage 4	680.000,-
Maatwerkoplossingen 25-28	400.000,-
Programmalijn 1	310.000,-
Programmalijn 2	250.000,-
Programmalijn 3	365.000,-
Programmalijn 4	700.000,-
Programmalijn 5	295.000,-
Totaal	3.000.000,-

Daarnaast willen wij graag een deel van de verwachte middelen ter hoogte van € 333.330,- van het Ministerie van OCW, welke wij verwachten op basis van het met het Rijk gesloten Cultuurconvenant 2025-2028, inzetten als aanvulling op het Groeiplan in lijn met de eerdergenoemde programmalijnen. Een specifieke afspraak die in dit convenant is vastgelegd, is de inzet van de € 2 miljoen Verbreding en vernieuwing (Rijksmiddelen). De Minister van OCW heeft in 2020 het advies van de Raad voor Cultuur ter harte genomen om deze middelen voor de periode 2021-2024 in te zetten ten behoeve van de provincies Flevoland, Friesland, Overijssel, Drenthe, Zeeland en Limburg en hier omwille van een vergelijkbare positie op het gebied van de culturele infrastructuur Overijssel aan toegevoegd. Deze inzet wordt voor de periode 2025-2028 gecontinueerd. Onder voorbehoud van goedkeuring van de fondsbeheerders bij Voorjaarsloket 2025 worden deze middelen beschikbaar gesteld als decentrale uitkering. De genoemde provincies ontvangen dan ieder € 333.330,- per jaar. De inzet van deze middelen ten behoeve van onze culturele infrastructuur kunnen wij vervolgens zelf bepalen.

De extra bijdrage aan het Limburgs Museum van € 1 mln. is in de programmabegroting beschikbaar (Limburgs Museum, versterking Noord- en Midden-Limburg, FCL 69940). Voor het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg is in de programmabegroting in 2025 een bedrag van € 1 mln. opgenomen. Een bedrag van € 680.000 is gebruikt voor de ophoging van het subsidieplafond van Bijlage 4 (Noord- en Midden-Limburg) van de Nadere subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025-2028. Hiermee resteert er in 2025 voor het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg in 2025 nog een bedrag van € 320.000 voor de overige subsidies in dat jaar.

Voor de jaren 2026 en 2027 is aanvullend een jaarlijks bedrag van € 1 mln. nodig. Dit bedrag kan worden gedekt uit de Programmareserve Cultuur. De bijdragen aan de instellingen zullen als subsidie worden verstrekt.

De financiële consequenties wordt middels een begrotingswijziging verwerkt in de Voorjaarsnota 2025.

9. Relatie met aanpak coronacrisis

Niet van toepassing.

10. Arbeidsmarktbeleid

Niet van toepassing.

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

Niet van toepassing.

12. Digitalisering & data governance

Om aan te sluiten bij de organisatie-brede ontwikkeling op het gebied van 'databedreven werken' wordt samengewerkt met het Datateam Cultuur en erfoed om de benodigde data ten behoeve van voortgangsrapportage van het indicatorenplan duurzaam te ontsluiten.

Het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg sluit aan bij de maatschappelijke opgave 'Elke Limburger heeft toegang tot alle vormen van cultuur'. De volgende doelstelling valt onder deze opgave: in 2027 is het cultureel aanbod en de culturele infrastructuur in Noord- en Midden-Limburg niet alleen vergroot, maar vooral aan de basis versterkt t.o.v. 2023.

De volgende indicatoren zijn met deze opgave en doelstelling gemoeid:

- D_44a: Aantal door Provincie Limburg in Noord- en Midden-Limburg gehonoreerde subsidieaanvragen binnen de regelingen:
 - Stimuleringsregeling Bovenlokale Evenementen 2025-2027
 - Nadere subsidieregels Cultuur 2025-2027
 - Nadere subsidieregels Culturele infrastructuur 2025-2028
 - Plus nog een specifieke subsidieregeling vanaf 2025
- R_152a: Aantal culturele organisaties/collectieven die subsidie hebben ontvangen vanuit
 - (i) nadere subsidieregels culturele infrastructuur 2025-2028 en (ii) eventueel nieuwe subsidieregeling in 2024.

13. Formatieve aspecten

Niet van toepassing.

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

Er heeft afstemming plaatsgevonden met het Cluster Financiën.

15. Voorstel:

1. Het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg vast te stellen.
2. In te stemmen met het aanbieden van het Groeiplan Noord- en Midden-Limburg aan Provinciale Staten middels bijgevoegde brief (bijlage 1) en sonderend stuk (bijlage 2).

3. De financiële consequenties te verwerken in de Voorjaarsnota 2025.
4. Te besluiten deze GS-Nota actief openbaar te maken.